

XIII. évfolyam, 238. szám
1941. október 18.
Szombat

NAGYSZALONTAI

10 fillér

Az Újság

MAGYAR KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Toldi Miklós-tér 15. Telefon 60. Felelős szerkesztő és kiadó: Gaál Sándor. Előfizetés egy hónapra helyben 1.80 Pengő, vidékre 2.— Pengő.

Elkerülhetetlennek látszik a csendesóceáni háború közeli kitörése

Lassan bezárul a Moszkvát körülvevő szövetséges gyűrű

Toyo tábornok a katonai jellegű japán kormány miniszterelnöke

Fontosságával elvitathatatlanul a japán-amerikai helyzet áll a világ-érdeklődés homlokterében. A keleti helyzet — mint ahogy számolni is lehetett vele, nemhogy enyhült volna — egyre jobban közeledik a harcítványkedés megkezdéséhez. Az új japán kormány megalakításáról, különböznek ugyan a vélemények, mégis irányadó helyek értesülése szerint egy teljesen katonai jellegű kormánnyal számolnak Toyo tábornok választásában. Ez minden valószínűség szerint megoldás elé is állítja a távolkeleti eseményeket. — A szövetséges csapatok oroszországi sikerei tovább folytatódnak s egyre jobban beigazolódnak, látszik, hogy a szovjet már csak azon igyekszik, hogy az Ural mögött biztonsághoz vezető helyzetbe verbuválhassa a még meglevő tákolmányát. Egyébként a moszkvakörűli gyűrű lassan bezárul már s az orosz főváros, ahonnan a kormány, a hadsereg vezetői, valamint a hírhedt moszkvai rádió is megszökött, elesésével a közeljövőben számolni lehet. A világhelyzet eseményeivel kapcsolatban ezek a híreink:

Toyo tábornok alakítja meg az új japán kormányt

Mint Tokióból jelentik az új japán kormány megalakítására Toyo tábornok, hadügyminiszter kapott megbízást. Az új kormánytól, mint azt a ma reggeli japán sajtó írja, a helyzet események elé való állítását várják. Konoye herceg lemondását és a kormányból való

elvonulását a japán fegyverkezés lassúságával és egyes körök befolyására kezdeményezett eredménytelen tárgyalásai késleltető hiábavalóságával magyarázzák. Az új kormányt teljesen katonai jellegűnek jósolják.

A tengelyhatalmak hadikabinett jellegűnek várják a Toyo kormányt

A tokiói kormányválságról, valamint az új Toyo kormány megalakításával kapcsolatban illetékes német helyen tartózkodnak minden nyilatkozattól.

Csupán a japán tájékoztató minisztérium közlése nyomán szögezük le, hogy az új kormány még inkább kidomborítja majd tengely jellegét és totális államrendet célzó politikájával hathatós támogatója lesz az új igazságosabb világrend kialakulásának.

Jólétesült német és olasz körökben teljesen kabinett jellegűnek várják az új kormányt és működését.

Berlin végül odanyilatkozik, hogy a csak a japán kormány végleges megalakítása után fűz hivatalos kommentárt a kérdéshöz.

Amerika sem tartja már kizártnak a japánelleni háború kitörését

Míg az elmúlt napokban az Egyesült Államok agresszivitása Japán irányában egyre növekedett s viszont a japánok még bíztak a csendesóceáni kérdés békés elintézésében, a helyzet most máról-holnapra teljesen megváltozott. Az USA fenyegetését a japánok joggal kifejezett elé akarják most állítani. Ezzel, mint közeli eseménnyel számolnak is már a nevyorki lapok, mikor azt írják,

hogy ma már Amerika sem tartja kizártnak a japánelleni háború közeli kitörését. Rooseveltt az eseményekkel kapcsolatban tanácskozássra hívta össze legfőbb katonai parancsnokait.

Itt említjük meg, hogy az amerikai kereskedelmi hajók gyors ütemben hagyják el a japánkörűli vizeket és Honolulu felé futnak be felsőbb parancsra.

Egyre tart Moszkva megközelítő bekerítése

Keleten a szövetségesek sikeres előnyomulása egyre tart. A szovjet fővárost közvetlenül körülvevő külső védelmi vonalakban folyik már a harc s Moszkvát körülvevő szövetséges gyűrű, a bekerítési csatában kivívott sikeres áttörésekkel halad előre s rászorul a fővárosra.

Az Azovi-tenger és a Donec között német, olasz, magyar és szlovák csapatok tovább folytatják a megvert csapatok üldözését.

A német légierő, amely a spanyol önkéntes kötelékekkel bővült a mára virradóra is eredménnyel támadta Moszkva hadifortossága berendezéseit s az arcvonal északi szakaszán hathatósan támogatta a gyalogság előnyomulását.

Ukrajnában küzdő honvédek a Donec alsó hajlásában egyre szűkebb térre szorítják az ellenséges erőket. Egyébként magyar katonai körök tájékoztatást adtak ki seregtesteink dnyeperi megsemmisítő csatáiról.

Ezzel kapcsolatban a délelőtti olasz és német újságok elismeréssel írnak a magyar katonai vívőszegéről és a magyar csapatok nagy szerepéről a keleti fronton.

Az ostromállapot elől megszökött a moszkvai rádió

Az oroszok most már befejezett tényként számolnak Moszkva közeli elestével.

Kihírdették tegnap az ostromállapotot és a végsőkig való védekezésről szólította fel a rádió a lakosságot.

Jelentések számolnak be a kiürítés megkezdéséről is.

A Moszkvából elmenekült kormány után most a moszkvai rádió is elhagyta a fővárost és eddig ismeretlen helyről kezdte meg újbóli sugározását.

Az elmenekült rádió új adóállomását az ugyancsak elmenekült szovjet kormány székhelyén Kazánban tudják.

A boldogság szigete

Akinek szavait idézzük, mintegy két hónapot töltött a közel-múltban, hivatalos megbízatással, külföldön és a háborús Európának öt országát látogatta végig.

— „Magyarország — mondotta — valószínűleg a boldogság szigete földrészünk többi államához képest. Utam során mindenütt azt tapasztaltam, hogy a háború sokkalta mélyebb vonásokat és a többi ország arculatára; mindenhol sokkal több nehézségeket kell elviselnie, sokkal súlyosabb lemondásokat kell vállalnia a népnek, mint nálunk. Mit itthon, nem is tudjuk értékelni kiváltságos helyzetünket, mert összehasonlítást csak az tehet, aki átlépi a határt, aki látja a mások helyzetét is. Milyen sokan panaszkodnak nálunk méltatlankodva, hogy ez nincs, meg az sincs — holott mindnyájunknak hálát kellene adni az égnek, hogy még ez is van, az is van. Bizony, amikor láttam, hogy másoknak mennyivel több áldozatot kell hozniuk a nagy, közös célért és amikor azt is láttam, hogy milyen komoly józan-sággal, öntudatos fegyelemmel vállalják a sokkal nagyobb terheket — hazagondoltam és elszégyelltem magam egy kicsit.“

Mély tanulságot rejtenek magukban ezek a szavak, amit nemzetünk minden tagjának meg kellene szívelnie. Bizony: nagyon sokan vannak még mindig nálunk, akik nem értik meg az idők parancsszavát, akik nem tudják vagy nem akarják megérteni mit jelent az, hogy háború van, akik képtelenek az áldozatviselésre, a fegyelemre.

Százsor és ezerszer hallottuk, olvashattuk már, — de magától is be kellene látnia mindenkinek — hogy világok válságának korát éljük, aminek megvannak az elkerülhetetlen következményei s ezekhez mér-

ANGORA GYAPJUFONAL

sálaknak, érmelegítőknak, bluzoknak kapható özv. Smigróczy József-nél Bem-utca 7.

ten a különleges követelményei is. Természetes, hogy hiányok vannak bizonyos dolgokban, természetes, hogy nem fognak olyan simán az élet kerekéi, mint annakidején — nincs ezen mit sópázkodni, vagy éppen kétségbeesni hanem el kell fogadni az adott helyzetet és mindenképpen alkalmazkodni hozzá.

A fejtelten kapkodás és okatlan jajveszékelés sokkal súlyosabb veszedelmet jelent, sokkal komolyabb bajt okozhat, semmint hinni. A nagy tömeg fegyelmetlensége könnyen összegubancolhatja a nemzet életének amúgy is csak végtelen gonddal és körültekintéssel kézben tartható szálait, meg-hiusíthatja a rendtartás munkáját, végzetes zavarokat okozhat. Mindnyájunknak elsőrendű kötelessége tehát, — a nemzet és a saját jólfelfogott érdeke szempontjából egyaránt — hogy fegyelmet tartson, a zavar terjedését mindenképpen megakadályozza.

Hatóságainknak napról-napra rengeteg gondot szereznek azok a nemzetellenes elemek, akik aljas egyéni érdekeik szolgálatába akarják állítani a megváltozott körülményeket, akik a zavarosban akarnak halászni.

Hol itt, hol ott bukkanak újabb és újabb bitangokra, akik árurejtegetésre, árdragításra, láncolásra és egyéb mocskos üzelmekre akarják kihasználni az alkalmat. Ezeknek a gazembereknek a malmára hajtjuk a vizet? — hiszen az ő életelmük a tömegek fejvesztettsége és hatóságaink legkíméletlenebb irtóhadjárata is csak ideig-óráig tarthatja féken őket, ha szükséges összefogással maga a társadalom is nem indít ellenük harcot!

Ugyancsak a zavarost keresik a bujtogetásnak, a bűnös propagandának népünk lelkiegységét rágcáló patkányai is. Az el-

mult hónapokban többször is előfordult, hogy — mindenekelőtt a felburjánzott spekuláció következtében — sorba kellett állni egyes áruért az üzletek előtt. A kommunista agitáció bérencei rögtön felismerték a lehetőséget: beálltak a gyanútlan vásárlók közé és napi Judás-pengők fejében követték el árulásaikat a nemzet hite és becsülete ellen. A messzi háttérbe a lapuló megbízók utasításához híven, az egyszerűbb nép és mindenekelőtt a könnyebben befolyásolható, locsórásra is hajlamosabb asszony- és gyermek-népség között igyekeztek elhintoni annak a főtelemnek lázító magjait, amely ellen az új Európa most éppen élet-halál-harcát vívja

Tavasza az őszben

Muskatársunk őszi riporja Barmódról, amelyből kiderül, hogy ott csak most van tavasz.

Ősz jár már a kocsitón, ahogy letérünk Barmód felé a kövesről. Terítve gazzal a nyom, ugyancsak megakad göröngyeiben a széllal hajkurászó gezemice.

Varjak reppennek nyomunkban, itt-ott pedig százával szállnak arrébb a darvak. A homályos messziségbe burkolódik a városi nagy major, lehet még vagy három kilométerre tőlünk.

Az új városi intéző, aki magával visz kocsiján tart szót. Terveiről beszél.

— Lesz jövőre már élet Barmódon így betakarítás idején, ha az Isten is úgy akarja — mondja. A majorság is kiépül tán addigra, lesz még iskolánk is, aztán meg templom is — mereng el tervezgetve.

Most nehéz még a helyzet, kevés a megművelt föld, kétségbeesztő a cselédség lakáviszonya, sok a gond a gyerekek iskoláztatásával.

Ugyan most már kocsival járnak be reggelente Szalontára, kaptak könyvet, cipőt, ruhát s most tértek át a református és katolikus hitre.

Örömmel tették — büszkélkedik el Görög János hangja — amint módját ejtették a dolognak.

Lassan bekanyarodunk a tágas barmódi majorba. Most látni csak, hogy a távolról kihaltnak látszó gazdaság egyszerű pezsgő életet takar.

Előkerül Márton gazda is, aki a külső munkák felügyelője.

Beszámol az emberek foglalatosságáról, aztán mellékszegődik és együtt járjuk be vele a majorot.

A magtárban vidám nótaszóval lányok szitálják a fehér heremagot. Amint mondják — az intéző ur kaszáltatta le a vadonított termést. Adott is vagy 20 mázsát s most mint vetőmag 320 pengővel talált gazdára mázsánként.

Az ének persze azonnal abbamaradt amint szóbaelegyedünk velük s hiába is kérjük őket — csak ég az arcuk szégyenlősen mintha csak pletykálnának róluk — megvárják míg odébb kerülünk, aztán újra rákezdik.

A disznóolák körül bizony nem sok a látnivaló, a szó legszorosabb értelmében is.

Megnézzük még az épülő, asszonytváró intézőlakot, bosszankodunk a gépeszek állmosságán aztán kihajtunk a földekre.

Pár percre megállunk a közelben legelésző bikáknál, lefényképezzük közülük a legszebbet. Ugyanezt megcsináljuk a városi kanász birodalmában is, azzal a különbséggel, hogy arra mi is rájútunk.

Erősen kezd ránszakadni a szürkület — sietni kell, mert még a birkacsűrűhöz is kíváncsiak vagyunk.

A nyáj csendben legelész, a számadó-

A jómadarak nagyrésze ma már lakat alatt van.

Kormányzatunk pedig minden lehető eszközzel biztosítani fogja az ország belső rendjét. Figyelmeztető szóval kell azonban fordulnunk mindenkihez és minden jó magyarnak ismételten lelkébe kell vésnünk kötelességeit.

Mindenáron meg kell óvniunk lelki egyensúlyát; nem engedhetjük, hogy a lelketlen nyereszkesedők és lázítók megbontsák sorainkat. Vezetőink a legjobb szándékkal s a legeltökéltebb akarattal állnak őrhelyeiken — de, hogy hazánk, bár immáron maga is hadat visel, továbbra is a „boldogság szigete“ maradjon, ahhoz elengedhetetlenül szükséges, hogy az egész nemzet öntudatos, fegyelmeztetett egységben sorakozzék fel mögöttük.

(—i—t)

juhász meg amint észreveszi, hogy feléje tartunk, igazgatja süvegét — illendően akar ránk köszöni.

Szelidszemű öreg, afféle istenfélő bölcs-ember. Dicséri, mint illik a nyáját, kampósbotjára támaszkodva időt is jósol a vadludak huzásából.

Aztán panaszkodik rájuk, hogy mint a sáska kezdenek ellepni mindent s földig koppasztják a legelő javát. — Már kezdik, pedig még november sincs — mondja s jobbra egy feketélő falkára mutat.

Elköszönünk az öregtől s örülünk, hogy jóidővel bíztat tudománya.

Harmat ül már a mezőn s ahogy a lovak vágtatnak, mintha csak tejben taposnának.

Futtában még megbámulom a traktorral most feltört legelőt — vagy 800 hold.

Jövőre már termést kell hoznia — jegyzi meg csendben az intéző, aztán elmosolyodik. Kíváncsian rámnéz és most már vidám szóval együtt mosolygunk hazáig.

Őszi est ül a városban. Mégis úgy érzi az ember, hogy tréfa az egész... Barmódon, ahonnan jövünk, most van csak tavasz.

(f)

Bőr, celuloid fedelű,

valamint iskolai ref. énekeskönyvek és bibliák, kath. imakönyvek nagy választékban kaphatók a

T. BALOGH könyvesboltban!

Szakszerű töltőtolljavítás!

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy

Bekecs Andrásné szül. Spielman Erzsébet

életének 26. évében váratlanul elhunyt.

Temetése vasárnap délután 3 órakor lesz a Földi János-ucca 15. számú gyászaházról, a róm. kat. egyház szertartása szerint.

A gyászoló család.

3 drb. 7 hónapos malac eladó. II. Endre-utca 12.

NAGY DUDÁS

Írta: ERDÉLYI FERENC

PásztoreMBER volt az őse,
makkoltató kondás;
öröksége: a Dudás-név,
meg a nagyotmondás.

Kiírtották a Széperdőt,
eladták a nyáját,
meghízlalták a sok disznót,
felkenték a háját.

Csikós, gulyás, kondás, juhász:
dologra szorultak,
bérese lett a pásztornép
az új földesurnak.

Am Dudásnak nem olyan volt
a ringatófája:
fejlesztésgott s ment, amerre
szőkébb az ég fája, —

ment amerre sötétebb volt:
ahol erdőt látott, —
a letarolt Széperdőért
busszuból — fát vágott.

...Volna hát vagy ötven holdja:
héj, dehogy is vágná! —
Csak a szükség, meg a vére
hajtotta világgá,

s hétesztendő honvágya ha
veti falujába:
hajmeresztő meseszörnyek
ülnek batyujába.

Sógor, koma: rideg szállás.
Beül a kocsmába:
mintha a múlt cseppen volna
vissza e csúf mába.

Azt hinném, ha nem ismerném,
hogy milyen mogorva,
amint ül és bámul szótlan
egy télpohár borbá.

Kezetnyujtok, rámosolygok: —
jöjjön meg a kedve,
szíve borús barlangjából
bújjon ki a medve.

— Agyonisten, Sándor bátyám,
rég nem láttam kendet!
Ugyan merre járt, amikor
ittthon az ég zengett...

— Hát: majdnem a világ végén:
Kóstanti Nápolyba,
van ottan pénz, mint a szemét:
mint itthon a polyva!

Kislajbija zsebébe nyúl,
de én megelőzöm:
kacsintok a kocsmárosnak,
nehogy még lefőzzön.

— Éltesse az énistenem,
erőt-egészséget!
— Tenéked is, kedves ecsém!
...S várom a meséket.

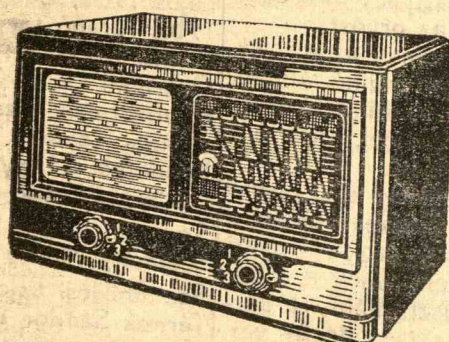
— Hát: alighogy megérkeztem,
két-három nap múltán,
hintó állít a szerájba,
hogy kéret a szultán —

S mondja, mondja a magáét:
így vót itt, úgy vót ott:
Áfrikában látott ő egy
rettentő nagy pókot,

aki az ég s a föld között
szótte a hálóját,
s amek csillag arratévedt,
abbizony nem jól járt...

— Gyergyaszentelő vót máma!
így én az öregnek. —
A hallgatok — tán maguk se
tudják mit, — röhögnek.

de Nagy Dudás nem neheztel,
eléri a mókát:
— Jövök mindjárt... — s kitámolyog,
megnyuzni a — pókját.

ORION RÁDIÓ

KAPHATÓ MINDEN RÁDIÓKERESKEDŐNÉL

Világ gazdaság

A selyemgubó-tenyésztésnek növe-
lése lényegesen megkönnyítene a textil-
gyárak nyersanyag gondjait. A bevál-
tási árak felemelésével a termelést évi
1 millió kilóra lehetne fokozni. A ma-
gyar selyemfonál iránt külföldről is
nagy az érdeklődés; Törökország textil
nyersanyagot, Svájc kakaót, Olaszor-
szág gyarmatáru cikkeket hajlandó
szállítani a magyar selyemfonálért.

Az áruellátás ellenőrzésére a ke-
reskedőket is vásárlási könyvekkel
akarják ellátni, hogy az ellenőrzés haté-
konyabb legyen. Az áruellátási bizottság
a kereskedők vásárlási könyvei alapján
fogja eszközölni az árukiutalásokat.

Szarvasmarha állományunk minőségi
színvonalainak emelésére az elmúlt hetekben
61 telivér szimentháli törzsbikát és 46 te-
nyészüszőt vásároltunk Svájc legjobb tenyé-
szeteiből.

A baromfitenyésztés fejlesztése
érdekében a földművelésügyi miniszté-
rium kezdeményezésére 35.000 darab
fajállatot osztanak szét a gazdák kö-
zött. Kiosztásra kerül összesen 25.000
kakas, továbbá 10.000 kacska és liba.
A fajállatokat kizárólag kisgazdaságok
kaphatják és pedig a kakast három, a
kacsát négy, a libát pedig öt pengőért
darabonként. A kiosztásra kerülő liba-
és kacska tenyészállatok hófehér tolla-

zatúak, hogy ezáltal is fokozhassák a
fehértolltermelést.

Németországban olyan üveget
gyártanak, amely törhetetlen, ruganyos,
hajlítható és szegelheto. Az új mű-
üvegből hegedüt, vonalzót, női cipő-
sarkot és számos háztartási cikket ké-
szítenek. Magyar ipari körök most ta-
nulmányozzák az új német üveget,
amely nagy mértékben felhasználható
lesz az építési iparban.

Európában 150 millió hektoliter bortermést várnak az idén

A tavalyi katasztrófális szőlőter-
melés után Európában — a háborus
helyzet ellenére — idén valószínűleg
jobb bortermés lesz. Az eddig beérke-
zett jelentések szerint Európa nyugati
részein a szőlőtermelés kedvezőbb,
mint a keleti részekén, különösen
Franciaországban jók a szüreti kilátá-
sok, de jó termést ígér Olaszország
is. Portugáliában és Németországban
jó közepes termésről érkeznek hírek.
Szakértők becslése szerint az idei
európai bortermés 150 millió hektoliter
körül lesz.

Olcsó és szép nyomtatványok
Gaál Sándor könyv-
nyomdájában készülnek

Nagy magyar győzelem az almafronton

Nagy Lajos városi jegyző e héten az „Uj Magyar Asszony” című budapesti heti lapban ír cikket, mélypedig a gyümölcsről. Ha a cikk nem is tartalmaz szalontai adatokat, az mégis érdeklődésre tarthat itt számot.

A magyar gyümölcs történetének fekete esztendeje 1940 és 1941. A fagy, a nyúl, a víz, a köd, a napfényhiány annyi veszedelmet hozott gyümölcsstermelésünkre, hogy sok helyen termelésünk erősen visszajelődött. Ilyen viszonyok között nagy örömeinkre szolgálhat, hogy gyümölcs-kultúránk ezekben az években mégis aratott valahol győzelmet, mélypedig az almafronton.

Az alma története egyidős az emberiség történetével, hiszen a biblia szerint a világtörténet Éva anyánk közismert almaklandijával kezdődik. Innentől kezdve az alma hűségesen kitart az ember mellett, illetőleg az ember az alma mellett. A régi Róma előkelő urai az étkezést mindig almával fejezték be. Az angolok is azt tartják: napi egy-két alma feleslegessé teszi az orvost.

Ezért hihető a statisztikának az az állítása, hogy jelenleg közel 500 millió almávan az egész földtekén és így minden Évának jut ebből az izes gyümölcsből, ha éppen megkívánja.

A tömördek almafából a mi kis országunkra csak 3 millió esik. Ennek ellenére Londontól Bécsig híres a magyar nyári alma, mert legkorábban jelenik meg a világpiacra. A karmazsinpiros asztraháni, a sárgászöld alapon élénkpiros színeződésű vajalma, a világos szalmasárga és napos oldalán kármínpiros csíkos tüköralma nemcsak szép, de olyan zamatos is, hogy érdemes beleharapni, ha ránk mosolyog. A háború után volt olyan esztendő, amikor Magyarország 161,000 q almát exportált külföldre és voltunk néhányan, akik azt hangoztattuk, hogy a nyári alma révén lesz Magyarország Európa gyümölcsöskertje.

Ez volt az álmunk. A valóság ezzel szemben az, hogy a magyar nyári alma 1932 óta évről-évre kisebb szerepet játszott a világpiacra.

A csökkenés oka egy különös szeplő, melyet talán 1932-ben vettek először észre magyar almán. Ez a szépséghibának látszó valami egy fehéres szürke pont, közepén szabadszemmel alig látható paizzsal körülvett piros folt. Persze nem minden almán van ilyen. Viszont olyan is akad, melynek bőre egészen tarka ezektől a veszedelmes szeplőktől.

Veszedelemes ez a szeplő azért, mert a külföld az olyan almától jobban fél, mint az ördögtől. Ezek a pontok ugyanis azt jelentik, hogy azt a gyümölcsöt, melyből az alma származik, megtámadta a kaliforniai paizstetű, mely mai ismereteink szerint a gyümölcsösök legveszedelmesebb kártevője.

Ez az Amerikából származó kártevő olyan csapás arra a földre, ahol megjelenik, mint hajdan a saskajárás.

Zavartalan szaporodás esetén minden anyatetű három millió utódot hozhat létre, melyek ellepik a növény minden fiatal hajtását, aminek következtében még az öregebb fák is elpusztulnak néhány év alatt.

Ez ellen a veszedelem ellen akarnak védekezni a külföldi államok, mikor az odaérkező szállítmányokat tüzetes vizsgálat alá veszik és a fertőzöttnek talált küldeményeket minden térítés nélkül könyörtelenül megsemmisítik.

Ezek a vizsgálatok olyan nagy mértékben emelték a kereskedők kockázatát,

Ágoston Kálmán TÁNCISKOLÁJÁBA

iratkozni lehet egész napon át a Kaszinó helyiségében. Minden vasárnap este fél 9 órai kezdettel NAGYKOLON. — Tanítás kezdete 20-án este fél 9 órakor Kossuth Lajos-utca 16. sz. alatt a Kaszinóban. — Tisztelettel:

Ágoston Kálmán okl. táncitanító.

hogy évről-évre kevesebben foglalkoznak almaexporttal, nyári almakivitelünk ezért néhány év alatt harmadára csökkent.

A magyar gyümölcstermelők és a magyar növényvédelem azonban nem nézte ölvetett kezekkel, hogy ez az amerikai áfium miként teszi tönkre a Duna-Tisza-köze gazdáinak évtizedes munkáját, hanem formális hadjáratot indított az almafák ellen. Kecskeméten a főispán, Nagykőrösön a polgármester, egyes járásokban a

főszolgabíró vezetésével folyt az irtóhadjárat ciángázzal, köszénkátránypárlattal, borméreggel. Többévi birkózás után eljutottunk odáig, hogy általános megállapítás szerint az ellenség megkezdte a visszavonulást. Ebben az esztendőben már aránytalanul kevesebb a kaliforniai paizstetűvel fertőzött alma és ha termelőink néhány éven keresztül kitarótan folytatják a visszavonuló ellenség üldözését, az egész kaliforniai paizstetű veszedelem úgy eltűnik, ahogy jött.

Ünnepi külsőségek között holnap kapja meg 66 szalontai az Erdélyi Emlékérmet

Holnap délelőtt 11 órakor ünnepi külsőségek középfű adják át a városháza tanácstermében hatvanhat szalontai lakosnak az Erdélyi Emlékérmet. Ezek valamennyien részt vettek az erdélyi bevonuláson és a honvéd hadkiegészítő parancsnokság ezért küldte meg valamennyiüknek a szép kitüntetést.

Az Erdélyi Emlékérmet megkapják:

Bagosi József 1908, Bakó Sándor 1908, Balogh József 1914, Balogh Lajos 1901, Berec Lajos 1909, Bödi Miklós 1913, Csete Ferenc 1916, Faragó György 1899, Galli István 1908, Gánya Flórián 1911, Gergely István 1902, Gyarmati László 1904, Hanyecz Imre 1903, Haubenreich József 1907, Igaz Ferenc 1911, Jámor László 1908, Kasza József 1908, Kenderesi Károly 1915, Sárközi János 1907, Dr Seres László 1899, Seres József 1903, Somogyi László 1902, Szatmáry András 1902, Szatmáry Mihály 1913, Szász Sándor 1912, Szentmiklósi Lajos 1901, Sziagyártó Lajos 1914, Tárnok Sándor 1910, Titi István 1914, Tóth

Lajos 1916, Tömő Ferenc 1909, Tömő János 1914, Tömő Sándor 1902, Ungvári Lajos 1918, Vass László 1914, Bondár József 1910.

Sz. Kovács György 1904, Kovács Lajos 1913, Ladányi József 1915, Lakó Makár 1899, Lajos Károly 1910, Madas Lajos 1909, Nagy István 1915, Oláh Imre 1917, Oláh Sándor 1913, Orbán Imre 1911, Pataki Sándor 1907, Péntes Ferenc 1907, Rácz Antal 1915, Rátonyi Gyula 1912, Sándor Zoltán 1913, Bondár Mihály 1911, Czégely Sándor 1914, Csák József 1914, Dobi Mihály 1912, Hódi Sándor 1906, Kiss P. Mátyás 1914, Kálló János 1914, Ladányi István 1907, Lukács Mihály 1911, Nyuzó Lajos 1908, Nagy Albert 1910, Szilágyi István 1913, Sztán Mihály 1914, Szilágyi Kálmán 1910, Szabó József 1912.

A kitüntetettek nevei után a számok a születési évet jelentik. Megjelenése a holnapi újságra az érdekelteknek természetesen kötelező.

Lássák be végre egyes kereskedők:

Nincs különbség vásárló és vásárló között

Ma, amikor a közéletmezési nehézségek egyaránt gondot okoznak mindnyájunknak, a fogyasztóközönség elvárja a kereskedőtől, hogy legalább azokat a készletüket ne vonják el az egyes fogyasztók elől, amelyekkel rendelkeznek. Jól tudjuk, hogy egyes árucikkben hiány mutatkozik, azt is tudjuk, hogy ennek okát nem a termelésben, hanem a spekulációkban kell keresnünk. Ugyanakkor azonban arról is tudomásunk van, hogy egyes kereskedők különbséget tesznek vásárló és vásárló között.

Ezek ugyanis most is fenntartják azt a régi szokást, hogy azokat a vevőket, akik havonta több pénzt juttatnak hozzájuk, előnyben kell részesíteni. Szerintünk ennek a felfogásnak a mai körülmények között nincs helye.

Sok-sok huszfogyasztó töpreng például azon, miért nem osztják el egyes hentesek a rendelkezésükre álló disznóhus-készletet arányosan a vevők között. Számtalanszor megtörtént, hogy egyes vásárlókat azzal utasítottak el, hogy a disznóhus elfogyott s ugyan-

akkor ezeknek a vásárlóknak a szemük láttára pillanatok alatt jutottak disznóhushoz más vevők. A hentesek természetesen arra hivatkoznak, hogy az illető

már előre megrendelte a húst s ő pedig félretette a számára.

A zsirjegyek beváltása körül is hasonló dolgokat észlelhetünk. Amíg az egyik fogyasztónak csak egy jegyet vált be a hentes, ugyanakkor a másinak hat-nyolc darabot is, ami joggal vált ki elégedetlenséget.

Olyan dolgok ezek, amelyeket nehéz ellenőrizhetni, de mégis megvan a lehetőség arra, hogy ne forduljanak többé elő. Az ilyen és hasonló „udvariaskodást” hagyják kereskedőink jobb napokra.

Pártolja a jóminőségű divatos és tartós magyar és székely szövettet!

Orbán Károly

Toldi-ucca 6.

A Tüzharcosok állnak őrséget holnap az országzászló előtt

Holnap, vasárnap az országzászló disznórségét a Tüzharcosok adják. Az őrség névsora: Felvezető Főnagy István és Garai István.

Az őrség tagjai: Széll Sándor, Turi Mózes, Balogh István, Cser Ferenc, Kenéz János, Kádár Sándor Kávin-ucca, Kenéz Mihály Dobó-ucca, Lakatos Lajos, Moldován György, Szentmiklósi Lajos Vásár-tér, Jámor István.

Apróhirdetése gyorsan eredményt hoz a „Nagyszalontai Az Újság”-ban.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

Szombat este 7 órai kezdettel

disznótoros vacsora

Bonczosnál,
Mussolini-ut 52.

A MAI NAP

A HŐMÉRSÉKLET

reggel 7 órakor 5, délben 13 fok volt

Holnap: vasárnap

október

19

Kat. Alkant Péter
Prot. Luciusz

— **Értesítés.** A bőripari szakosztály önálló tagjai igen fontos szakmai ügyben vasárnap d. u. fél 3 órakor az Ipartestületben teljes számban jelenjenek meg. Vezetőség.

— **Szegeden olcsóbb lett a tűzifa.** Szeged város tárgyalásokat folytatott az ár-kormánybiztossággal és ennek alapján szegedi viszonylatban 3 pengő 93 fillérben állapították meg a tűzifa árát.

— **A VESE, A HÚGYÚTAK ÉS A PROSZTATA MEGBETEGEDÉSEINEK KEZELÉSÉBEN** reggel éhgyomorra egy pohárnyi természetes „FERENC JÓZSEF” keserűviz gyakran nagy szolgálatot tesz azért, hogy igen könnyű, lágy székürülést biztosít és az egész anyagcserét előmozdítja. Kérdezze meg orvosát!

— **Azonnali hatállyal** korlátozták a meg nem szállt Franciaországban a vasúti közlekedést. A korlátozás oka a gördülőanyag, a kőolaj és a szénhiány.

— **Zsidó ujoncok az angol hadseregben.** A Donauzeitung különtudósítója közli, hogy Jeruzsálemben az angolok egy végzést adtak ki, amely szerint felmentik és szabaddá helyezik a jogtalan bevándorlásért elítélt zsidókat, ha belépnek a közelkeleti hadseregbe. Az utolsó hetekben többszáz zsidót bocsátottak szabadon, palesztinai utlevéllel látták el őket és besorozták őket Anglia közelkeleti hadseregébe.

JÁMBOR LAJOS tánciskolája

a Vigadó emeleti kistermében a gazdálkodó ifjuság részére vasárnap i. hó 19-én d. u. fél 5 órai kezdettel ösztánc (kolon) keretében megnyílik. Tanítás kezdete november 2-án. Iratkozni lehet Vécsei-utca 56. sz. alatt vagy a vasárnapi kolon-estéken. Minden vasárnap d. u. fél 5-től 7-ig, este fél 9-től 12-ig Ösztánc. - Tisztelettel:

Jámbor Lajos okl. táncitanító.

A világ buzatermése kb. évi 1500 millió mázsa. A rozstermés évi 450-470 millió mázsa; ebből a mennyiségből 200 millió mázsa jut Oroszországra. A földkerekség évi rizstermése 1300 millió mázsa. Ötven év előtt az egész világon évi 50 millió mázsa olajmagot termeltek, ma már, 1900 millió métermázsát.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy állandóan raktáron tartok legújabb mintájú flanelokat, selymet, flokonok gyolcsot és ágyneműt. Gép- és kézcélnát és egyéb rövid- és rövidárak állandóan kaphatók. Kézimunka előnyomda legújabb mintájú sablonokkal. — Szíves pártfogást kér, teljes tisztelettel:

Balogh Lajosné

Horthy Miklós-ut 5. szám.

MÉG JOBB?
KIVITELBEN 37⁵⁰

Jobb is, olcsóbb is egyben? Nehéz elképzelni. És mégis — az elektromos technika terén bizony ma már így van. A nemesgáztöltésű Tungstram Krypton lámpák sokkal olcsóbban sokkal jobb fényt adnak. Olyan gazdaságos az áramfogyasztásuk, hogy saját árukat megtakarítják égés közben.

Pillanatnyi elmezavarában öngyilkosságot követett el egy szalontai fiatalasszony

Tegnap csak lapzárta után jelentették, hogy a Földi János uccában háza padlásán holtan találták Bekecs Andrásné született Spilmann Erzsébetet. A fiatal 26 éves asszony pillanatnyi elmezavarában öngyilkosságot követett el — felakasztotta magát.

A borzalmas tragédiát nővére fedezte fel, aki azonnal jelentette az esetet a rendőrkapitányságnak.

Innen hamarosan ki is szállt a bizottság és megtartotta a hullaszemlélt. Ennek során tisztázódott az öngyilkosság legkisebb mozzanata is — s minthogy büntény nem látszott fennforogni, a temetési engedélyt az ügyészség már meg is adta.

Városszerte a meglepetés szenzációjával ható tragédiáról rendőri riporterünk egyébként a következőket jelenti még.

Bekecs Andrásné és ura között az utóbbi időben egyre több szóváltásra és családi perpatvarra került sor a férj egy-két rendezetlen adóssága miatt, ami azonban közel nem játszott anyagi szempontokból megrázkódtatást.

Emiatt a különben igen ideges természetű és hevülékeny fiatalasszony különváltan is élt urától, aki egyébként hentes-segéd.

A legutóbb is egy házra felveendő kölcsön körül folyt a vita, amennyiben Bekecs András még menyasszony korában felesége nevére iratta házát s most mint jogos tulaj-

donosától, feleségétől kért garanciát — egy kölcsönhöz.

Már-már a kibékülés határán mozgott az eset és a házaspár ez ügyben Váradon volt csütörtökön, ahonnan azonban csak az asszony tért haza.

A végzett dolgokról nem igen beszélt s az éjszakát tes vére lakásán töltötte a Földi-János ucca 28 számú házhán.

Tegnap reggel azzal bucsuzott el Balogh Sándorné, Spilmann Eteltől, hogy hazamegy, átöltözik s elmegy Pétery ügyvédhez dolgát elintézni, előtte azonban még beszél.

Bekecs Andrásné csakugyan hazament, át is öltözött, ekkor azonban valószínűleg pillanatnyi elmezavarában felrohant a padlásra, nyakára kötött egy csikos selyemsálat melynek másik végét az egyik keresztyén-dára erősítette, ráált egy felborított szakajtóra, majd azt kirugta maga alól.

Nővére, amikor már unni kezdte a sok várakozást, bekopogtatott hozzá. Sehonnan sem kapott választ, erre a belülről bezárt ajtót feltörte. Azonnal rosszat sejtett, felment a padlásra, ahol azonban már csak holtan találta testvérét Bekecs Andrásné.

Mint lapzártaikor jelentik Bekecs András még mindig nem sikerült értesíteni felesége haláláról.

Szombaton és vasárnap

Este 8 órától éjjel 1 óráig táncos-teaest

18. és 19-én

az Iparos Székház Otthon-kávéházban ~ Elsőrendű Jazz!

Hatvan cserkész másfél vagon vasat gyűjtött össze a városban

Tegnap befejeződtek a szalontai vasnapok s velük a vas és fémhulladékok, valamint a papír felajánlása és összegyűjtése.

Két napon keresztül járta a gimnázium hatvan cserkésze a várost és szorgos igyekezettel gyűjtöttek szerte mindenütt. Bekopogtattak minden szalontai házba s a magyar cserkész illemtudásával kértek mindenkit, hogy ajánlják fel hasznavehetetlen vas- és fémhulladékokat, padláson levő papírokat a haza oltárára.

Fáradtságuk nem volt hiábavaló, mert ugyancsak teltek a társzekerek s mire tegnapeste végetért munkájuk — több mint másfél vagon nyersanyag várta az elszállítást a fővárosba.

Szalonta társadalma tehát megértette és átértézte a gyűjtés nagy célját és mindenben segítette fiaink munkáját, akik a két napban igazán szép cserkész munkát végeztek. A cserkészcsapat igazán kivette részét az áldozatos hazafiúi kötelességéből. — Fiúk! Továbbra is ilyen jó munkát.

Közel két és félezer pengő a Vöröskereszt adományok végösszege

A magyar Vöröskereszt rendezésében lefolyt gyűjtési akció legutolsó munkálatai, az eredmény megállapítása, is megtörtént mára.

Eszerint Nagyszalonta polgársága 2443 Pengő 30 fillért adakozott a Vöröskereszt céljaira. Az összeg nagyszalontai viszonylatban nem mondható nagynak, mégis szép.

Akik ismerik — mint ahogy ismeri

mindenki a jelenlegi helyi viszonyokat megérti ezt — bár sokak éppen ezzel a gyűjtéssel maguk alkottak véleményét megértő közönyűkről és a nemzettel szemben tanúsított egoizmusukról.

Mindezek ellenére a gyűjtés eredménye szép és számottevő.

A közel két és félezer pengőt ma posta útján küldte el a szalontai városi rendezőség az országos Központoz.

Heti Hiradó

Az orosz háború gyors útemben halad Moszkvát fenyegeti a hős tengely csapat. Orel, Vjazma, Brianszk, mind jelentős helyek. Győzelmi pontjai a nagy küzdelemnek. Gyűrűbe szorított vörös csapatok. A németek elől nem menekülhetnek. Eddig sohse látott ádáz harcok folynak. Ötszázhatvan ezer száma a foglyoknak. Elképzelni nehéz mi pusztulás van ott. Több száz ezer vörös katona a halott. Ilyet nem ismert a világtörténelem. Csodaszámba megy a mostani győzelem. Páncélos nyolcszáz, ágyú tömegtelen. Senki sem segíthet a vörös seregen. Szétszórt csapatrészek cél nélkül bolyongnak. Fénye megfogy már a vörös csillagoknak. Háromfelől indul sereg Moszkva ellen. Hogy Sztalin elvtársnál látogatást tegyen. De a nagy bajusszu ezt már be sem várja. Eltávozik csendben egy biztosabb tájra. Churchill ígért neki fűt, fát, tankot, fegyvert. Mit Amerikában drága pénzen rendelt. Erős hadsereget, repülő, löveget. Mikkel minden ellent bizon tönkre tehet. Az angol ígéret ám pusztas szó maradt. Attól nem lesz erős a nagy szovjet csapat. Szomorú a sorsa annak a nemzetnek. Melynek az angolok sokat ígértek. A magyar honvédek messzire elmentek. Kies partjait az Azovi tengernek. Űzik maguk előtt a vörös sereget. Mint az őszi szél a szálló felleget. Nem tud megállani, a magyar nem hagyja. Aki hátul marad, rögtön lepuffantja. Legujabb harci híre: Odessza elesett. Öröm fogadja a felmentő sereget. Németek, s románok támadása alatt. Nem állhatott ellen már a szovjet csapat.

Pesti villamoson történt ez az eset: A kalauz egy urtól elkérte a jegyet. A jegy nem volt már jó, ezen beszélgettek. Végre is — humoros —, abban megegyeztek. A kalauz feljegyezi nevét és lakását. És másnap elküldi a menetjegy árát. Amint egy öreg úr meghallotta nevét, Felugrott s könny lepte el mindkét szemét.

ÚJ FÜSZERÜZLET!

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy

Hitler Adolf-ut 41. sz. alatt fűszerüzletet nyitottam.

Szíves pártfogást kér, tisztelettel:

TÓTH LÁSZLÓ kereskedő.

„Hisz Te vagy az öcsém, szeretett testvérem, Áldom az Istent, hogy ily örömet értem. Foglyok lettünk a nagy világháborúban. Mindegyikünk más-más orosz városokban. Huszonnégy év telt el, haza is jutottunk. És egymásról soha semmit sem hallottunk. Nagy öröm tölt el, hogy újra látlak Téged.“ S boldogan csókolták egymást a testvérek.

Regényes házasság, amiről mesélek. Hogy talált egymásra két fiatal lélek. Ez Amerikában történt csak nemrég. Így lehet nő nyerni a sirnak mélyében. Egy fiatalember ötszáz dollárt kapott. Hogy egy beton sirban töltsön el tíz napot. Nagy tömeg gyűlt össze, kíváncsian várta. Mikor száll az ifjú a beton sirjába. Arcképét árulták és egy farmer lánya. Színtén vett egy képet, mert a fiut szánja. Az arckép után a lány beleszeretett. S vele telefonon el is beszélgetett. A sirját elhagyta tíz nap elteltével. S eljegyezte magát bájos szerelmével. De a koplástól a sirban lefogyott. S az esküvő előtt hízó-kurát tartott.

Végére jutottam már a Hiradónak. Kivánok sok jót a Kedves olvasónak.

SZABÓ ZOLTÁN.

Jámbor István TÁNCISKOLÁJÁBAN

az új II. kurzus Nov. 2-án kezdődik iparos- és kereskedő ifjuság részére.

Minden vasárnap este

ÖSSZTÁNC

Elsőrendű Dzsasz-zenekar!

Kiadó kisebb-nagyobb lakás Vászár-tér 1. szám alatt és egy ujonnan épült szoba, konyhas magánlakás olcsón. Értekezni Hétvezér-utca 28. szám alatt. Ugyanott 1 jókarban levő modern gyermekocsi eladó.

Épület-úvegezési, hépheretelési a legújabb pesti ráma-mintából, ablak-gitteléseket és e szakmabavágó javításokat szakszertien, legolcsóbb napi árban vállalok, ablakúveg kivágva és i. o. ablak-kitt kapható. Tisztetettel: **Guth** Sándor üveges- és képeretező mester, Győri Jakab-u. 6. (volt Korona-utca)

Nyomatott a kiadótulajdonos, Gaál Sándor könyvnyomdájában, Nagyszalontán Toldi-tér 15. sz. alatti Telefon: 60.

Apróhirdetések

Ablak rolettákat Orbán Károly textilkereskedőnél, Toldi-utca 6. vásároljon. 45—0
Arany, ezüst ékszereket, törött aranyat veszek, becserélek Orendi Lajos ékszerész. Hitler Adolf-u. 5. 103—J

A legjobb felöltöket és őszi öltönyöket tiszta gyapju serg. anyagból Veress úrszabónál szerezhető be. Horthy Miklós-ut 15. 3—3

Eladó egy oltott-sertés. Hétvezér-utca 53. 2—2

Egy manikűrös-hölgy azonnalra felvétetik. Cim a kiadóban. 2—2

Eladó egy tizenégy hónapos veres süldő, egy gyapjuszőnyeg és egy sezlón. Nagy Lajos-utca 8. Gacsó uttelep. 2—2

Eladó egy fél háló, kisszékreny 2 függöny, csibenevelő, füstölő, egy tyukhetrec, husszó, kis kálya, 38-as uj lacspó, fehér köpenyeg stb. Bercsényi-ut 3. 2—2

Hölgyek figyelmébe! Női-, gyermek- és férfi kalapformálását 1 pengő 50 fillért készítem. Férfikalapok, sapkák és női modell kalapok raktáron. **Özv. Pénzesné**, Tó-tér, Honvéd-utca 2. 2—10

Eladó jókarban levő sport-gyermekocsi, Hitler-ut 47. 2—2

Eladó Bocskai-utca 47. sz. ház és a Simonkeréki dűlőben 18 kataszteri szántóföld buzával bevetve, u. o. egy 10 hónapos süldő eladó. Értekezni ugyanott. 2—2

Eladó 7 drb. szakasztott malac. Tenkei-uti uttelep, Berlin-utca 3.

Aprított- és hasábos tűzifa állandóan kapható. Bene Ágnes, Rákóczi-ut 59. Hatóságilag kijelölt tűzifakereskedő.

Eladó 4 drb. 11 hónapos oltott süldő. Bercsényi-utca 13.

Eladó 3 drb. 1 éves süldő. Patai-ut 24. 1—2

Fűtésre alkalmas cirok kő eladó. Gömbös Gyula-ut 12. U. o. eladó 1000 kéve tengeri kő. 3—3

Kisfaludi-utca 30. szám alatt egy kis Singer nőivarrogép és egy radiátorocsi eladó.

Egy tanuló felvétetik Külüs úrszabónál. Jó-termő föld, 73. kat. hold épületekkel, esetleg két részben is bérbeadó. Értekezni lehet Városháza földszint 2. számú szobájában d. e. 8—10 óra között.

Kiadó Damjanich-utca 28. szám alatti háromszobás magánház. Értekezni Kisfaludy-utca 40.

Eladó 20. darab tizhetes szakasztott malac és egy másfél éves veres mag-han. Balogh György, Panasi-dűlő 2. sz.

Megvételre keresek 1—2 hold szántóföldet, Hunyadi-utca 45. U. o. eladó 2 drb. 10 hónapos ártány-süldő és egy asztal-sparhet.

Könyvelő, magyar-román levelező elhelyezkedne esetleg fél napra is. — Óráskönyvelést jutányosan vállal. Cim a kiadóban. 1—2

Eladó a szalontai határban 120. kat. hold kiterjedésű szántó és legelő egytagban gazdasági felszerelésekkel együtt. Értekezni dr Bereczky ügyvédi irodában.

Eladó egy négykerekű kézi táblás-kocsi. Széchenyi-utca 31.

Eladó 80 liter must. Toldi-utca 18.

Eladó 5 drb. 10 hónapos süldő. Mus-solini-ut 42.

A Strandon reámbizott dresszeket lakó-somon Bocskai-ut 56. sz. alatt vasárnap d. u. átvehetik, Kozmáné.

Eladó 2 drb. 8 hónapos sertés. Solyom-utca 30.

Eladó egy mély gyermekocsi Bocskay-utca 78.

Keresek megvételre egy jó 10 éven aluli kistfiat, vagy ellő tehenet. Ert. Petőfi-ú. 18. Ugyanott egy család méh vessző kasban három zírson kaptárban eladó.

Eladó egy nyolc hónapos javított malac. Deák Ferenc-utca 3. sz.